

**ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน
และปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**
**Impact of Ordinary National Educational Testing and Factors Affecting in Using Test
Results to Improve the Quality of Basic Education Under the Primary Education Service
Area Office in the Region Northeast.**

ตรีคม พรหมมาบุญ¹ สิริลักษณ์ บุ่งทอง²
ประสงค์ ต่อโชติ³ บุญทวี อิมบุญตา⁴ ประชิต อินทะกนก⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน และ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ประกอบด้วยผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหรือผู้แทน 47 คน ผู้แทนโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน 4 รายวิชา 1,286 คน นักเรียน 518 คน และผู้ปกครองนักเรียน 545 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) ผู้เรียนมีผลกระทบ เชิงบวกอยู่ในระดับมาก เช่น นักเรียนที่มีความตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและมีระเบียบวินัย มากยิ่งขึ้น มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาต่าง ๆ ทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอและฝึกทำตัวอย่าง ข้อสอบ O-NET มีผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย การเสียค่าใช้จ่ายกับการเรียนกวดวิชา และ รู้สึกไม่สบายใจ 2) ผู้ปกครองมีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก เช่น ผู้ปกครองเห็น ว่าการสอบ O-NET เป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานในการตรวจสอบความรู้รอบยอด เป็นสิ่งที่ดีในการตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองทุกคนมีความเชื่อมั่นในโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน มีการดูแล ติดตามและ ควบคุมพฤติกรรม การเรียนของบุตรหลานมากขึ้น มีผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

²อาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

³นักวิชาการอิสระ

⁴ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

⁵ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เช่น เพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนให้บุคลากรเพื่อเตรียมตัวสอบ และค่าอินเทอร์เน็ต 3) ผู้บริหารโรงเรียนมีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก เช่น การกำหนดให้การยกระดับ/พัฒนาผลสอบ O-NET เป็นนโยบายของโรงเรียน บริหารจัดการบุคลากรและครูที่เหมาะสม ความพร้อมด้านงบประมาณ การจัดการ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การกำกับติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินการ การสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานแก่ครูและผู้ปกครอง มีผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ เกิดความเครียดเนื่องจากการนำผลสอบ O-NET ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงาน การใช้งบประมาณในการจ้างวิทยากรมาติวแนวข้อสอบ O-NET ในด้านครูผู้สอนมีผลกระทบเชิงบวกในระดับมาก เช่น ครูพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น รูปแบบการสอนที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับตัวชี้วัดของ O-NET มากขึ้น มีผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับมาก เช่น เกิดความเครียด เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ลดความสำคัญของการสอนตามหลักสูตร เร่งรัดในการสอนตามเนื้อหาในหลักสูตร ลดความสำคัญของการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม และ 4) ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก เช่น การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผูกอบรมพัฒนาครูผู้สอน กำกับ ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษา ผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ เกิดความเครียดในการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายการทดสอบระดับชาติ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.486 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.180 ปัจจัยด้านผู้เรียน เท่ากับ 0.154 และปัจจัยด้านนโยบายเท่ากับ 0.124 ตามลำดับ และ 2) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานมากที่สุดคือปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.546 ปัจจัยด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.195 ปัจจัยด้านผู้เรียน เท่ากับ 0.186 และปัจจัยด้านนโยบาย เท่ากับ 0.157 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.932 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 86.90 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการวิเคราะห์สามารถนำมาสร้างสมการการนำผลการทดสอบไปใช้ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับดังนี้

$$Y = 0.211 + 0.124^{**} \text{ administrator} + 0.486^{**} \text{ teacher} + 0.180^{**} \text{ learner} + 0.154^{**} \text{ policy}$$

$$Z = 0.157^{**} \text{ administrator} + 0.546^{**} \text{ teacher} + 0.195^{**} \text{ learner} + 0.186^{**} \text{ policy}$$

คำสำคัญ: ผลกระทบ ปัจจัยที่มีผล การนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the impact of using the results of the Ordinary National Educational Testing (O-NET), to study the factors affecting for using the results of the O-NET to improve the quality of basic education. Under the Primary Education Service Area Office in the region northeast. This research was research and development. Using a mixed methodology consisting of quantitative research using survey research, and qualitative research from multi-case studies 10 schools with higher results of the O-NET than the national average under the Primary Education Service Area Office in the region northeast. There were four phases of research methodology: Phase 1 survey and analyze current conditions on impacts using the results of O-NET and factors affecting by using survey research. The samples from multi-stage randomization, including: 47 directors of the Primary Education Service Area Office or representative, 1,286 school representatives, including: school administrators and teachers in 4 subjects, 518 learners and 545 parents. Research tools were online questionnaire. Analyzed data by using statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression statistic. The findings appear as follows;

1. The impact of O-NET found that; 1) The impact on Learners had a positive impact at a high level, such as students who were willing to learn. Be more responsible for your studies and had more discipline. There was preparation for studying various subjects. Regularly reviewing the content and practicing for the sample O-NET exams, and had a low level of negative impact, namely physical health effects. Paying for tutoring and feeling uncomfortable.
- 2) Parents had a high level of positive impact. For example, parents saw that the O-NET exam was beneficial for their children to check their overall knowledge. It was a good thing to check the quality of education so that all parents have confidence in the schools their children study, had more supervision, monitor and control their children's learning behaviors. There were mild to moderate negative impacts, such as increased costs to encourage children to prepare for exams, and internet fees.
- 3) School administrators had a positive impact at a high level, for example, upgrading/developing O-NET exam results were the school policy. Manage appropriate personnel and teachers, availability of budget, management and materials to facilitate teaching and learning activities. Supervision, follow-up, and audit results communicating goals and operating guidelines to teachers and parents. There was a moderate to high negative impact, stress due to the use of O-NET exam results to evaluate performance. The used of budget to tutor O-NET exams in the field of teachers had a high positive impact, for example, teachers developed their own teaching more. Diverse teaching styles that were

student-centered, emphasis on analytical thinking skills. Prepare a variety of measurement and evaluation methods more in line with the O-NET indicators. There was a high level of negative impact, such as stress because the goal setting results in the O-NET exam of learners at a higher level than last year, reduce the importance of curriculum teaching. Accelerate teaching according to the content of the course reduce the importance of moral and ethical training, and 4) the administrators of the education area offices had a moderate to high level of positive impact, for example, the preparation of policies, development plans, and educational standards of the educational area in accordance with the Ministry's policies. Establishment of educational quality assurance system, study, analyze, research, promote, support and develop basic education curricula. Training for teacher development, supervising, monitoring and evaluating educational institutions. The negative effects were moderate to high level, including stress on managing to achieve national testing goals.

2. Factors affecting the use of test results to improve the quality of basic education Under the PESAO in the region northeast found that; was found that 1) the regression coefficient of the predictor variable in raw score was the most the school administrators factor was 0.486, followed by the teacher factor was 0.180, the learner factor was 0.154, and the policy factor was 0.124, respectively, and 2) the regression coefficient of the predictor variable in the standard score form was the highest. The school administrator factor was 0.546, the teacher factor was 0.195, the student factor was 0.186, and the policy factor was 0.157, respectively. The correlation coefficient was multiple equal to 0.932 with a forecasting power of 86.90%, which is statistically significant at the .01 level. From the analysis results can be used to create equations for using the test results in the form of raw scores and standard scores, as follows:

$$Y = 0.211 + 0.124^{**} \text{ administrator} + 0.486^{**} \text{ teacher} + 0.180^{**} \text{ learner} + 0.154^{**} \text{ policy}$$

$$Z = 0.157^{**} \text{ administrator} + 0.546^{**} \text{ teacher} + 0.195^{**} \text{ learner} + 0.186^{**} \text{ policy}$$

Key word: Impacts, Factors affecting, Using of national test results, Quality of education, Ordinary National Educational Testing

บทนำ

จากข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติของทั้ง 3 ระดับชั้นจากอดีตที่มีการทดสอบครั้งแรก ปีการศึกษา 2548 จนปีการศึกษา 2562 เป็นเวลากว่า 14 ปี พบว่าผลการทดสอบทั่วประเทศยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 50% เกือบทุกวิชา ปีการศึกษา 2562 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระ 37.99% ส่วนสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระเพียง 36.18% คะแนนเฉลี่ยร้อยละรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ทดสอบทั้ง 4 วิชา ปีการศึกษา 2562 ลดลงเมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2561 (คะแนนเฉลี่ยลดลง 4.69%) มีดังนี้คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยลดลง 6.66 4.61 4.53 และ 4.05% ตามลำดับ (วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ, 2563) สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาของนักเรียนไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน (สมพงษ์ จิตระดับ, 2560) โดยเฉพาะผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องใช้ผลการสอบ O-NET ในการประเมินคุณภาพการศึกษา และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาไม่ผ่านการรับรองการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ดังผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมดจำนวน 7,985 ได้รับการรับรอง 5,690 แห่ง และไม่ได้รับการรับรองถึง 2,295 แห่ง ซึ่งเหตุผลที่ไม่ผ่านการรับรองคือไม่ผ่านตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555) มีงานวิจัยที่มีข้อค้นพบว่าสาเหตุของผลการสอบ O-NET ต่ำ อาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น เด็กไม่ตั้งใจสอบเพราะไม่เห็นความสำคัญของการสอบ บางคนไม่ได้นำคะแนนจากการสอบไปใช้ประกอบในการศึกษาต่อ เป็นต้น (ภาณุไชยวงศ์, 2561) สอดคล้องกับ ธัญญา เรืองแก้ว (2550) ตั้งข้อสังเกตว่าการที่ผลสัมฤทธิ์ไม่สูงขึ้นนั้นอาจเป็นเพราะข้อสอบที่ใช้ทดสอบ O-NET ประเมินผลไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน เช่นเดียวกับ สมพงษ์ จิตระดับ (2557) ที่ได้วิเคราะห์สาเหตุคะแนน O-NET ต่ำ มาจากหลายสาเหตุ เช่น คุณภาพการสอนของครู ข้อสอบสวนทางกับหลักสูตร สอดคล้องกับ เอื้อมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ที่พบว่าปัจจัยที่ทำให้คะแนน O-NET ต่ำ คือ ด้านเด็กนักเรียน เช่น ไม่เห็นความสำคัญของการสอบ O-NET ไม่ตั้งใจสอบ พื้นฐานความรู้ต่างกัน สภาพแวดล้อมของครอบครัวของนักเรียนต่างกัน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต่างกัน ด้านครูผู้สอน เช่น พฤติกรรมการสอนของครู ภาระงานของครูมีมาก คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามวิชาที่สอน ครูไม่ครบตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการเข้าถึงข้อมูลของครูยังมีน้อย ด้านผู้บริหารสถานศึกษา เช่น นโยบายของโรงเรียนส่วนใหญ่จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง ไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคล เพื่อที่จะให้มีผลการสอบ O-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว สอดคล้องกับ วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ (2563) ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ. ได้วิเคราะห์หาสาเหตุที่ส่งผลทำให้คะแนนทดสอบ O-NET ลดลงว่า นักเรียนบางกลุ่มยังไม่เห็นความสำคัญของการทดสอบ O-NET โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้น ป.6 และ ม.3 ที่มีกลุ่มนักเรียนที่ไม่ต้องนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการศึกษาต่อเนื่องจากเรียนต่อที่สถานศึกษาเดิม ข้อสอบมีความซับซ้อนทำหลายขั้นตอนกว่าจะได้คำตอบ ข้อสอบที่ใช้ในแต่ละปีการศึกษามีค่าความยากง่ายและค่าความเที่ยงไม่เท่าเทียมกัน นักเรียนที่เข้าสอบคนละกลุ่มกัน ดังนั้นคะแนนที่ได้จากการทดสอบในแต่ละปีการศึกษา จึงไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้

โดยตรงตามหลักการทดสอบตามทฤษฎีทดสอบแบบดั้งเดิม ทั้งนี้สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นการติวข้อสอบก่อนเข้าสอบ O-NET ทำให้นักเรียนเกิดความเครียดและเบื่อหน่ายการทดสอบ นอกจากนี้ยังมีข้อค้นพบว่าผลการทดสอบ O-NET ทำให้เกิดผลกระทบตามมาดังเช่นงานวิจัย ภาคิณ ไชยวงศ์ (2561) ได้ศึกษาผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขต สพม. 39 พบว่า ผลกระทบทางลบระดับมากที่สุด ได้แก่ ครูเตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำข้อสอบ O-NET ได้ดีขึ้น พัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น และครูเตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น ส่วนผลกระทบทางลบระดับมากที่สุดได้แก่ ครูสอนพิเศษเพิ่มเติม ครูเตรียมแนวข้อสอบ และมีการแบ่งหน้าที่ครูให้สอนพิเศษ ผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ผลกระทบทางลบ ได้แก่ นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพราะต้องการนำคะแนนสอบ O-NET ไปเป็นองค์ประกอบในการเรียนต่อ ตั้งใจเรียนเพราะต้องนำคะแนนมาเป็นองค์ประกอบในการจบการศึกษา และทำให้มีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น ส่วนผลกระทบทางลบ ได้แก่ นักเรียนเครียดเพราะถูกบังคับให้เข้าเรียนพิเศษในโรงเรียน สนใจเรียนกวดวิชาเพื่อสรุปแนวข้อสอบ O-NET มากกว่าการเรียนตามหลักสูตรในห้องเรียน นักเรียนเครียดจากการเตรียมตัวสอบและมีความวิตกกังวลต่อการสอบสูง (ญาณิศา ลุนราศรี, 2557) ผลกระทบต่อผู้ปกครองมีการดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมผลการเรียนของบุตรหลานอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบ O-NET จัดหาและจัดซื้อหนังสือหรือคู่มือเพื่อเตรียมตัวสอบ O-NET และผลกระทบทางลบ ได้แก่ การเรียนกวดวิชาของบุตรหลานทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น และจำเป็นต้องทำงานพิเศษหาเงินมากยิ่งขึ้น (ภาคิณ ไชยวงศ์, 2561)

จากสถานการณ์ของผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนที่ยังไม่ได้ตามเกณฑ์ที่คาดหวัง รวมทั้งผลกระทบของการทดสอบ O-NET ดังกล่าว หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีความพยายามศึกษาการนำผลการทดสอบไปใช้ เสนอวิธีการ กลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาทิเช่นการสังเคราะห์กลยุทธ์ในการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้โดยอิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2556) ได้เสนอว่าควรประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาครู และกลยุทธ์ด้านการพัฒนานักเรียน สอดคล้องกับ ปนัดดา หัสปราบ (2557) ได้สังเคราะห์แนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน 3 ด้านเช่นเดียวกัน และพบว่าปัจจัยด้านความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ ส่วนประสงค์ ต่อโชติ พัทธี จันทรเพ็ง และ ภัทราวดี มากมี (2555) พบว่าปัจจัยด้านบุคลากรในสถานศึกษาส่งผลทางตรงต่อการนำผลการประเมินไปใช้ในระดับสถานศึกษา โดยเฉพาะตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหาร และความรู้ความสามารถของผู้บริหาร สอดคล้องกับ พินดา วราสุนันท์ อังศรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทรชูสกุล (2558) พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านนโยบายของประเทศ ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านผู้สอนตามลำดับ โดยชุดของตัวแปรอิสระสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 56.40 ส่วนทัศนคติรินทร์ สว่างบุญ สร้อยญา

จันทร์ชูลูก พินดา วราสุนันท์ (2560) พบว่าตัวแปรด้านบุคลากรภายในองค์กร เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ รองลงมาคือ ตัวแปรด้านการกำกับติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ในลักษณะของการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียนและจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการทดสอบไปใช้ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารและครูผู้สอน รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีการสังเคราะห์แนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้

จากความเป็นมา ปัญหาและสาเหตุผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและการทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยยังไม่พบงานวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบจากการทดสอบ O-NET และปัจจัยเชิงสาเหตุในการนำผลการทดสอบไปใช้ การนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยตรง ซึ่งเป็นระดับการเรียนรู้ที่สำคัญที่ผู้เรียนจะได้นำความรู้พื้นฐานในวิชาต่าง ๆ ไปใช้ในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติต่อผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในระดับครูผู้สอน และระดับผู้บริหารโรงเรียนไปใช้ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานของประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา คือ มุ่งศึกษาประเด็น 1) ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตประชากร คือ 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณสมบัติคือ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย 2) ผู้แทนของโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ครูผู้สอนที่สอนใน 4 รายวิชาที่ใช้ทดสอบระดับชาติ 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 และ 4) ผู้ปกครองนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา

ขอบเขตตัวแปร

1. ตัวแปรคุณลักษณะผลกระทบ คือ ผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน

2. ตัวแปรพยากรณ์ คือ 1) ปัจจัยด้านนโยบาย 2) ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน 3) ปัจจัยด้านครูผู้สอน 4) ปัจจัยด้านผู้เรียน

3. ตัวแปรเกณฑ์ คือ การนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตระยะเวลา คือ ดำเนินการระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 – เดือนมกราคม 2565

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) **กลุ่มประชากร** คือ 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณสมบัติคือ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย 2) ผู้แทนของโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ครูผู้สอนรายวิชาที่ใช้ทดสอบระดับชาติ 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 และ 4) ผู้ปกครองนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร

ประเภทกลุ่มประชากร	จำนวนประชากร
ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	61
โรงเรียน	12,249
ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา	12,227
ครูผู้สอนในโรงเรียนในระดับประถมศึกษา	149,662
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563	196,655
ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	196,655

ตัวอย่าง การกำหนดขนาดของตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้โดยใช้ตารางคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างที่ถูกต้อง จากโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage random sampling) ดังนี้ 1) สุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จังหวัดในเขตศึกษาธิการภาค 2) สุ่มอย่างง่ายจังหวัดในแต่ละเขต 3) สุ่มอย่างง่ายเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดละ 2 เขต 4) สุ่มโรงเรียนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 5) เลือกแบบเจาะจงกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนที่สุ่มได้ โดยผู้ให้ข้อมูลมี 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 61 คน เลือกแบบเจาะจง มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 67.21

2. กลุ่มที่ 2 ผู้แทนโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวนขั้นต่ำ 305 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 322 คน และครูผู้สอนอย่างน้อย 1 ใน 4 วิชา จำนวนขั้นต่ำ 4,305 คน ตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 964 คน รวม 1,286 คน

3. กลุ่มที่ 3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ซึ่งกำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนขั้นต่ำ 400 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage random sampling) ดังนี้ 1) สุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จังหวัดในแต่ละเขตศึกษาธิการภาค 2) สุ่มอย่างง่ายเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตจังหวัด จังหวัดละ 2 เขต 3) สุ่มอย่างง่ายโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 4) เลือกแบบเจาะจงกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนที่สุ่มได้ และโรงเรียนแจ้งนักเรียนสมัครใจตอบแบบสอบถาม มีผู้ตอบกลับ 518 คน

4. กลุ่มที่ 4 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ซึ่งกำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนขั้นต่ำ 400 คน ที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 545 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 5 ชุด จำแนกตามตัวอย่าง และขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เลขที่โครงการ HE-641002 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2564 แล้วจัดทำในรูปแบบออนไลน์ใน Google Form

การสร้างแบบสอบถามออนไลน์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนด (ร่าง) โครงสร้าง และข้อคำถามของแบบสอบถามตามนิยามศัพท์ เพื่อการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องและครอบคลุมในแต่ละกลุ่ม

2. จัดการสนทนากับปลายกลุ่มย่อยของทีมวิจัย เพื่อนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบ (ร่าง) เครื่องมือแบบสอบถาม เพื่อนำไปสร้างในรูปแบบออนไลน์

3. นำ (ร่าง) เครื่องมือแบบสอบถาม นำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการทดสอบระดับชาติในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และ 3) นักวิจัยที่มีประสบการณ์ด้านวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการทดสอบระดับชาติ โครงสร้างแบบสอบถามรูปแบบออนไลน์ ชนิดเครื่องมือแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

4. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปจัดทำแบบสอบถามออนไลน์โดยจัดทำในโปรแกรม Google Form เพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถามแบบออนไลน์และสร้างลิงค์ควอาร์โค้ดเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน – 31 สิงหาคม 2564

การกำหนดคะแนนและการแปลผลคะแนน

1. ระดับผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET)

เกณฑ์การให้คะแนนระดับผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET)

มีดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบต่อประเด้นี้มากที่สุด
4	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบต่อประเด้นี้มาก
3	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบต่อประเด้นี้ปานกลาง
2	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบต่อประเด้นีน้อย
1	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบต่อประเด้นีน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนระดับผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.21 - 5.00	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบมากที่สุด
3.41 - 4.20	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบมาก
2.61 - 3.40	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบปานกลาง
1.81 - 2.60	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบน้อย
1.00 - 1.80	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบน้อยที่สุด

2. ระดับการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เกณฑ์การให้คะแนนการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในประเด้นี้มากที่สุด
4	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในประเด้นี้มาก
3	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในประเด้นี้ปานกลาง

2 นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในประเด็นนี้น้อย
1 นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในประเด็นนี้น้อยที่สุด
การแปลผลคะแนนระดับการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.21 - 5.00	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้มากที่สุด
3.41 - 4.20	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้มาก
2.61 - 3.40	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ปานกลาง
1.81 - 2.60	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้น้อย
1.00 - 1.80	การนำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้น้อยที่สุด

การตรวจคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสอบถามผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.97 และ 0.94 ตามลำดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.66 -1.00
2. แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.98 0.95 และ 0.97 ตามลำดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.66 -1.00
3. แบบสอบถามนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค 0.93 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66 -1.00
4. แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.90 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.66 -1.00

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ประกอบด้วยตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านนโยบาย 2) ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา 3) ปัจจัยด้านครูผู้สอน 4) ปัจจัยด้านผู้เรียนกับตัวแปรเกณฑ์ คือ ระดับการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน

1.1 ผลกระทบต่อผู้เรียน มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมากส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบ O-NET ไปใช้ศึกษาต่อ มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาต่าง ๆ ในชั้นเรียนอย่างเต็มที่เพื่อนำความรู้ไปสอบ O-NET ตั้งใจเรียนมาก

ยิ่งขึ้น มีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น ทำให้สนใจค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น มีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการตั้งใจทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอและฝึกทำตัวอย่างข้อสอบ O-NET รวมทั้งการตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพื่อสอบ O-NET ให้ได้คะแนนสูง เพราะเป็นความคาดหวังของผู้ปกครอง ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจาก นักเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน และความสำคัญของการทดสอบ O-NET ที่ต้องนำผลการทดสอบไปใช้ในการศึกษาต่อและสร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้ปกครอง ทำให้มีพฤติกรรมความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ตั้งใจเรียนในชั้นเรียน มีการทบทวนเนื้อหาและฝึกทำตัวอย่างข้อสอบอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาคิณ ไชยวงศ์ (2561) ที่พบว่าผลกระทบด้านบวกของการทดสอบโอเน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่านักเรียนมีความต้องการนำคะแนนจากการสอบ O-NET มาเป็นองค์ประกอบในการศึกษาต่อและประกอบในการจบการศึกษา ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียน มีวินัยในการส่งงาน มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนในชั้นเรียน สนใจค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และตั้งใจทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลรติ พันธุ์แฉล้ม (2553) ได้วิเคราะห์มุมมองของผู้เกี่ยวข้องกันนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้นพบว่านักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียน และมีการปรับพฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียนมากขึ้น เห็นคุณค่าของวิชาที่เรียน มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สนใจเรียน ฝึกทำโจทย์ข้อสอบ ผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับน้อย คือผลการทดสอบไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย เนื่องจากการเตรียมตัวสอบ O-NET อย่างหนัก เสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากกับการเรียนกวดวิชาเพื่อเตรียมตัวสอบ O-NET และรู้สึกไม่สบายใจ เพราะถูกบังคับให้เข้าเรียนพิเศษเพิ่มเติมที่ทางโรงเรียนจัดให้อย่างสม่ำเสมอ ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจากในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไม่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียนมากนัก สอดคล้องกับผลการวิจัยด้านผลกระทบในเชิงบวกที่ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่ดี รวมทั้งผู้เรียนได้รับการเสริมสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจและการเสริมแรงแก่นักเรียนในหลายรูปแบบ เช่น ตัวอย่างหรือต้นแบบที่ดีของรุ่นพี่ การมอบรางวัล เป็นต้น อีกทั้งผู้เรียนอาจได้รับการส่งเสริมทักษะในการทำข้อสอบ O-NET โดยการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบเก่าและแบบฝึกหัดเพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบ

1.2 ผลกระทบต่อผู้ปกครองนักเรียน มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้ปกครองเห็นว่าการสอบ O-NET เป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานในการตรวจสอบความรู้รอบยอด การสอบ O-NET เป็นสิ่งที่ดีในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองทุกคนมีความเชื่อมั่นในโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน ผู้ปกครองมีการดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมการเรียนของบุตรหลานมากขึ้น ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจาก ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทดสอบ O-NET ที่เป็นการตรวจสอบความรู้ของบุตรหลานเมื่อจบการศึกษา และเป็นการตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียน ส่งผลทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมการเรียนของบุตรหลานมากขึ้น สอดคล้องกับ ภาคิณ ไชยวงศ์ (2561) พบว่าผู้ปกครองคอยดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมการเรียนของบุตรหลานอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองสนับสนุนให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบ O-NET จากการค้นคว้าผ่านช่องทางสื่ออินเทอร์เน็ต และสนับสนุนบุตรหลานโดยการจัดหา จัดซื้อหนังสือ หรือคู่มืออ่านเพิ่มเติมเพื่อเตรียมตัวสอบ O-NET ส่วนประเด็นผลกระทบเชิงลบ พบว่า มีผลกระทบระดับน้อยถึงปานกลาง ได้แก่ การที่

ผู้ปกครองต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบ O-NET สำหรับค่าอินเทอร์เน็ต รู้สึกเครียดในการหารายได้เพิ่มเติม เพื่อให้บุตรหลานได้เรียนพิเศษ หรือเรียนกวดวิชารู้สึกเครียด เนื่องจากเกรงว่าบุตรหลานจะไม่สามารถหาโรงเรียนเพื่อเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะคะแนนสอบ O-NET ไม่ดีพอ การเรียนกวดวิชาของบุตรหลานทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น และต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในจัดหา หรือจัดซื้อหนังสือ คู่มือสอบเพิ่มเติมเพื่อให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบ O-NET ต้องหาสถาบันกวดวิชาให้กับบุตรหลานเพื่อเรียนเพิ่มเติม ต้องเป็นภาระในการรับ-ส่งบุตรหลานไปเรียนกวดวิชาด้วยตัวเอง ตามลำดับผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจาก การที่ผู้ปกครองต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบ O-NET สำหรับค่าอินเทอร์เน็ต และต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในจัดหา หรือจัดซื้อหนังสือ คู่มือสอบเพิ่มเติมเพื่อให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบ O-NET อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองยินดีให้การสนับสนุนบุตรหลานของตนเองให้ มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงและมีคะแนนสอบ O-NET สูง สอดคล้องกับ ภาคิณ ไชยวงศ์ (2561) พบว่า ผู้ปกครองสนับสนุนให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบ O-NET จากการค้นคว้าผ่านช่องทางสื่ออินเทอร์เน็ต และสนับสนุนบุตรหลานโดยการจัดหา จัดซื้อหนังสือ หรือคู่มืออ่านเพิ่มเติมเพื่อเตรียมตัวสอบ O-NET สอดคล้องกับ เอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในความสำเร็จของนักเรียน การดูแลเอาใจใส่ให้การสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างจริงจัง จะส่งผลให้นักเรียนมีผลการสอบ O-NET ที่สูงขึ้นได้ แต่หากปราศจากการสนับสนุนดังกล่าว จากทางครอบครัวแล้วก็เป็นผลให้นักเรียนมีผลการสอบ O-NET ที่ต่ำได้เช่นกัน สอดคล้องกับ Morrow & Wilson (1961) ได้ทำการวิจัยความสัมพันธ์ในครอบครัวของเด็กนักเรียนชายมัธยมปลายที่ประสบความสำเร็จสูงและด้อยโอกาส พบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น พ่อแม่ให้การเอาใจใส่ช่วยเหลือเป็นอย่างดีทุกด้าน สอดคล้องกับ Saito (2006) ที่วิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการสอบระดับชาติในประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อครอบครัวของนักเรียน ได้แก่ ภาวะทางเศรษฐกิจการเงินของครอบครัว ซึ่งพบว่ามีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการสอบสูงมาก เช่น ค่าเรียนกวดวิชา ค่าตำราเรียน ค่าเรียนพิเศษเพิ่มเติมและค่าจ้างติวเตอร์ส่วนตัว

1.3 ผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า ภาพรวมมีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ดังนี้

1) ผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษา มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การทำให้เกิดการกำหนดให้การยกระดับ/พัฒนาผลสอบ O-NET เป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการบริหารจัดการบุคลากร และครูที่เหมาะสมเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน เตรียมครูโดยการแบ่งหน้าที่ตัวข้อสอบ O-NET แต่ละวิชาโดยสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร เตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอบ O-NET วางแผนให้เกิดความพร้อมด้านบุคคล งบประมาณ การจัดการ และวัสดุอุปกรณ์ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการทดสอบ O-NET เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน การสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน

โดยการประชุมชี้แจง/รายงานผลการสอบ O-NET แก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สื่อสาร/ประชุมชี้แจงถึงความสำคัญของการทดสอบ O-NET/รายงานผลการสอบ O-NET แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริมสนับสนุนบุตรหลาน การประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก มีผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเครียดเนื่องจากการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีการอบรมและพัฒนาครูเพื่อยกระดับผลสอบ O-NET ให้สูงขึ้นบ่งบอกถึงความจำเป็น และการใช้งบประมาณในการจ้างวิทยากรมาติวแนวข้อสอบ O-NET ในโรงเรียนเพิ่มเติม ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจาก ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของตนเองตามพรบ. การศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วยการจัดรูปแบบการศึกษา (ม.15) จัดกระบวนการศึกษา (ม. 24-30) บริหารจัดการศึกษา 4 ด้าน (ม. 39) เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา (ม. 40) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา (ม. 48-50) ปกครองดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินฯ (ม. 59) และ พัฒนาบุคลากร นักเรียนด้านเทคโนโลยีฯ (ม. 65-66) ทั้งเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดคือคุณภาพการศึกษาทั้งด้านกระบวนการจัดการศึกษาและผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุภูมิ เขตจัตุรัส และคณะ (2563) ได้วิจัยติดตามและประเมินผลกระทบของการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ พบว่าผลกระทบทางบวกให้ผู้บริหารได้ใช้ความสามารถในการบริหารวิชาการ โดยที่ผู้บริหารต้องใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติของผู้เรียนให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยการจัดโครงการ/กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมให้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเพิ่มสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา และเห็นแนวโน้มที่ดีเมื่อพิจารณาจากผล 3 ปีย้อนหลัง ในส่วนประเด็นผลกระทบเชิงลบด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร พบว่ามีผลกระทบเชิงลบในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเครียดเนื่องจากการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษามีการอบรมและพัฒนาครูเพื่อยกระดับผลสอบ O-NET ให้สูงขึ้นบ่งบอกถึงความจำเป็น การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และการใช้งบประมาณในการจ้างวิทยากรมาติวแนวข้อสอบ O-NET ในโรงเรียนเพิ่มเติม เนื่องจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการนำความรู้ไปสอบ O-NET ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจากความเครียดจากนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาที่ได้กำหนดเป้าหมายของคะแนนสอบ O-NET ที่ต้องเพิ่มขึ้น รวมทั้งผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ยังนำผลคะแนนการสอบมาใช้เป็นเกณฑ์หนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ยังอาจเกิดจากการรักษามาตรฐานด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2) ผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน พบว่า มีผลกระทบเชิงบวกในระดับมาก ได้แก่ การทำให้ครูเกิดการพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ต้องเตรียมสื่อการสอนเพิ่มขึ้น เตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำข้อสอบ O-NET ได้ดีขึ้น จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET มีการเตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มขึ้น ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจาก การกำหนดนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา และนโยบายของสถานศึกษาที่ต้องการยกระดับผลการสอบ O-NET โดยกำหนดเป้าหมายคะแนนการสอบ

สูงขึ้นในทุก ๆ ปี ทำให้ครูเกิดการพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา จึงต้องเตรียมสื่อการสอนเพิ่มขึ้น เตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำข้อสอบ O-NET ได้ดีขึ้น ส่งผลต่อความภาคภูมิใจของครูผู้สอนที่ต้องการพัฒนาลูกศิษย์ของตนเองในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับ ภาคิณ ไชยวงศ์ (2561) ได้วิจัยผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ครูเตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เตรียมสื่อการสอนเพิ่มมากขึ้น มีการเตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และการเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอบ O-NET โดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ทั้งนี้เนื่องจากผลการสอบ O-NET ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และมีผลต่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ทำให้ครูต้องพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอื้อมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ที่พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การสอบ O-NET สูง ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ ใช้เทคนิคการสอนที่แตกต่างกันในแต่ละรายวิชา มีความกระตือรือร้น และเอาใจใส่ในการสอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวันดี สมมิตร (2552) ที่พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่ปฏิบัติมากหลังมีนโยบายการสอบระดับชาติ ได้แก่ ครูใช้คู่มือที่มีแนวข้อสอบระดับชาติควบคู่กับการสอนมากขึ้น มีการสอนแบบตีวนเน้นเนื้อหาสาระที่มีในข้อสอบระดับชาติ เน้นการทำโจทย์แบบฝึกหัด และนำข้อสอบระดับชาติมาสอนในห้องเรียนมากขึ้นกับ จตุภูมิ เขตจัตุรัส และคณะ (2563) ที่มีผลการวิจัยพบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และใช้เป็นผลสะท้อนว่าครูผู้สอนได้จัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถได้ดีมากขึ้นน้อยเพียงใด มีจุดใดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน มีผลกระทบเชิงลบด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูเกิดความเครียด เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ต้องสอนในลักษณะการตีวนแนวข้อสอบ O-NET ให้กับนักเรียนเพิ่มขึ้น ต้องเตรียมแนวข้อสอบระดับชาติ O-NET มาสอนตีวนเพิ่มเติมในชั้นเรียน พัฒนาผลสอบ O-NET ให้สูงขึ้นทำให้ลดความสำคัญของการสอนตามหลักสูตร เร่งรัดในการสอนตามเนื้อหาในหลักสูตร เพราะเวลาเรียนมีไม่เพียงพอ ซึ่งเกิดจากครูไปอบรมเพื่อพัฒนาผลสอบ O-NET บ่อยครั้ง การดำเนินการสอบวัดความรู้นักเรียนมีจำนวนครั้งมากเกินไป เช่น การสอบปลายภาคเรียนของโรงเรียน การสอบ Pre O-NET และ O-NET เป็นต้น ส่งผลให้เวลาเรียนและการเตรียมตัวสอบไม่เพียงพอ จัดตารางเรียนโดยให้มีคาบวิชาที่ต้องตีวนข้อสอบ O-NET แทรกอยู่ด้วย ครูต้องแบ่งเวลาหลังเลิกเรียนตีวนความรู้และตีวนแนวข้อสอบ เพื่อเตรียมตัวนักเรียนก่อนสอบ O-NET ต้องเตรียมการสอนและเข้าร่วมประชุม เพื่อพัฒนาผลสอบ O-NET ของนักเรียนบ่อยขึ้น ต้องสอนเนื้อหาตามแนวข้อสอบ O-NET โดยไม่สนใจเนื้อหาในหลักสูตร จัดการเรียนการสอนให้เด็กสามารถคิดและวิเคราะห์เป็นเนื่องจากการสอนมุ่งหวังเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้นอย่างเดียว ทำให้เกิดความละเลยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระบบงานดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนมีภาระงานยิ่งขึ้น เพราะต้องคอยติดตาม และควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อมุ่งพัฒนาผลสอบ O-NET เน้นสอนตีวนแนวข้อสอบ O-NET เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์เกินไป

จึงทำให้ละเลยการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในระหว่างการเรียนการสอน ลดความสำคัญของการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กเนื่องจากการปฏิบัติตามนโยบายการสอบ O-NET ของโรงเรียน ตามลำดับ ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจากการกำหนดเป้าหมายผลการสอบที่สูงขึ้น และครูมีประสบการณ์ในการนำผลการทดสอบระดับสถานศึกษาและระดับบุคคล ครูจึงต้องการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ การจัดกิจกรรมเสริมทักษะในการสอบ O-NET การพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถค้นคว้ารูปแบบการสอนใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการยกระดับผลการสอบของผู้เรียน ครูต้องมีการเตรียมตัวในการสอนมากขึ้น มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องทั้งหลักสูตรและข้อสอบ O-NET ทำให้ภาระงานในภาพรวมเพิ่มมากขึ้น และอีกประการสำคัญคือ ครูไม่สามารถควบคุมปัจจัยด้านผู้เรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านได้ จึงอาจส่งผลต่อการเกิดความเครียดและความเมื่อยล้าในการจัดการเรียนการสอนของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของภาคิณ ไชยวงศ์ (2561) พบว่าครูสอนพิเศษเพิ่มเติมแนวข้อสอบ O-NET ให้กับนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เตรียมแนวข้อสอบ O-NET มาสอนเพิ่มเติมเสมอ แบ่งหน้าที่สอนพิเศษแนวข้อสอบ O-NET แต่ละวิชาจัดตารางสอนใหม่ที่มีคาบวิชาสอนพิเศษเพิ่มเติมแนวข้อสอบ O-NET และเน้นพัฒนาผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้นทำให้ละเลยการเรียนตามหลักสูตร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จตุภูมิ เขตจัตุรัส และคณะ (2563) พบว่าครูผู้สอนมีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น เพราะต้องรับผิดชอบในการติวข้อสอบให้กับนักเรียน ส่งผลกระทบให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ เกิดปรากฏการณ์ “ติวเพื่อสอบ” ส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดความไม่สมดุลและไม่สอดคล้องกันระหว่างหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

1.4 ผลกระทบต่อผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด การประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET การส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET การกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เสริมสร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพผู้เรียน การประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาที่ต้องมีจำนวนครั้งมากขึ้น ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ผูกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET ผลกระทบในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ เกิดความเครียดในการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบระดับชาติ การประเมินผลการปฏิบัติงานและเลื่อนเงินเดือนของบุคลากรในสังกัด โดยใช้ผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์พิจารณา ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอำนาจหน้าที่ ตามข้อ 5 แห่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านนโยบาย มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมาก จำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า

เกิดจากนโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ระบบการประกันคุณภาพภายใน เป้าหมายของประเทศในการปฏิรูปการศึกษา และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจากโรงเรียนได้มีการนำนโยบายมาแปลงสู่การปฏิบัติตามบทบาท และอำนาจหน้าที่ ซึ่งเป็นไปตามแนวนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ O-NET ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของประเทศในการปฏิรูปการศึกษา และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ส่งผลให้โรงเรียนนำมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะ และสมรรถนะตามนโยบายและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 อย่างทั่วถึง ไม่ได้มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเฉพาะบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบที่สูงขึ้นอย่างเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พินดา วราสุนันท์ อัจฉรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทร์ชูสกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายของประเทศมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร มูฮาหมัดราฟิร มะเก็ง มุสลิม รอกา และซารีลาเต๊ะ (2557) ด้านนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง แต่ไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบที่สูงขึ้นอย่างเดียว สอดคล้องกับ Callahan et al. (1995) ศึกษาปัจจัยและวิธีปฏิบัติที่สัมพันธ์กับการนำผลการประเมินไปใช้ ประกอบด้วย 1) ขนาดพื้นที่กับนโยบายการประเมิน 2) การเขียนแผนบนแนวคิดจะนำข้อค้นพบไปทำให้สำเร็จผลได้อย่างไร 3) ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหลายมีส่วนร่วมในการวางแผน การกำกับติดตาม และทบทวนกระบวนการประเมินรวมทั้งข้อค้นพบ 4) ผู้มีส่วนได้เสียแสดงบทบาทการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนโครงการบนพื้นฐานจากผลการประเมิน 5) ความสำคัญที่

บุคลากรพึงตระหนักคือความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ การประเมินผล และ การกำหนดนโยบาย

2.2 ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมาก จำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า กำหนดนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน ประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน ความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในภาพรวมของโรงเรียน มีการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน ประเมินผลการดำเนินโครงการและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง ประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอต่อการนำผลการสอบไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอเหมาะสม การเสริมสร้างแรงจูงใจต่อครูและนักเรียน เช่น การมอบรางวัล เชิดชูเกียรติ/การยกย่อง เกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและนักเรียนมีผลการสอบ O-NET สูง การให้ความสำคัญกับการสื่อสารสารสนเทศผลการสอบ O-NET แก่ผู้ปกครอง นักเรียน การส่งเสริมพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้น ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจากผู้บริหารได้นำนโยบายแปลงสู่การปฏิบัติโดยการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และวิธีการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ มุ่งคุณภาพของการจัดการศึกษา สู่คุณภาพการศึกษา การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ความเสมอภาคทางการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ มุ่งสู่มาตรฐานทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ผู้บริหารได้ใช้คุณลักษณะผู้นำทางวิชาการ มีการสื่อสารเป้าหมายต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจ และมีการกำกับติดตาม ประเมินผลโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ และการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน สอดคล้องกับ พินดา วราสุนันท์ อัจศรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทร์ชูสกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสูงสุด สอดคล้องกับ ปนัดดา หัสปราบ (2557) ที่ได้ทำการวิจัยแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า การดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยโรงเรียนมีการดำเนินการมากที่สุด ดังนี้ 1) การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ O-NET ให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ 2) การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ 3) การกำหนด

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม 4) จัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา 5) ส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จคือด้านความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษา

2.3 ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมากที่สุด จำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า ครูผู้สอนมีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพและหน้าที่ที่พยายามจะนำพาให้ลูกศิษย์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุก ๆ ด้านการมีส่วนร่วมการประชุมชี้แจงข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET ของโรงเรียน/กลุ่มสาระ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET การค้นคว้าหาแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ /สื่อการสอน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน นำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจาก ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่สอนเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุก ๆ ด้าน มีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพครู มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET ทั้งระดับสถานศึกษาและระดับบุคคล วิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียนในแต่ละตัวชี้วัดเพื่อใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการสอนตามตัวชี้วัด นำนโยบายสู่การปฏิบัติและมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหา ร่วมวางแผน และปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET และให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามรูปแบบของข้อสอบ O-NET อีกทั้งครูมีการค้นคว้าหาแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้และสื่อการสอน และทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งผลให้เกิดการยกระดับผลสัมฤทธิ์ O-NET ของผู้เรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับ ประสงค์ ต่อโชติ พัทธี จันทรเพ็ง และภัทราวดี มากมี (2555) ที่วิจัยพบว่าปัจจัยด้านบุคลากรในสถานศึกษาส่งผลทางตรงต่อการนำผลการประเมินไปใช้ในระดับสถานศึกษา สอดคล้องกับ สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร มุฮาหมัดราฟิร มะเก็ง มุสลิม รอกา และซารี ลาเต๊ะ (2557) ทำการวิจัยการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร การจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ พินดา วราสุนันท์ อังศรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทรชูสกุล (2558) ที่วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผู้สอนมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.4 ปัจจัยด้านผู้เรียน มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า การที่ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำให้ผลการสอบ O-NET ให้ได้คะแนนสูง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง

ความรับผิดชอบและตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน ความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำข้อสอบแต่ละวิชาให้ได้คะแนนที่สูง และความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาตนเอง ตามลำดับผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจาก นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการทดสอบ O-NET และตระหนักถึงความสำคัญของการสอบ O-NET มีเป้าหมายในการสอบที่ชัดเจน เช่น การนำคะแนนสอบไปใช้ประกอบการศึกษาต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงตามเป้าหมายของตนเองและผู้ปกครอง การสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง ผู้ปกครอง และโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทั้งในชั้นเรียนและทบทวนเนื้อหาที่เรียน ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองนอกชั้นเรียน การฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับการส่งเสริม และเสริมสร้างแรงจูงใจจากครูผู้สอนและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับมินตรา สิงห์นาค (2552) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้รับอิทธิพลมาจากตัวแปรแฝงทางจิตวิทยาภายในตัวบุคคล ได้แก่ อัตมโนทัศน์ทางการเรียน แรงจูงใจในการเรียน เจตคติในการเรียน และการเห็นคุณค่าในตนเอง และ ได้รับอิทธิพลทางอ้อมมาจาก ตัวแปรด้านครอบครัว ผ่านทางตัวแปรจิตวิทยาภายในตัวตน สอดคล้องกับ พินดา วราสุนันท์ อัจศรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทร์ชูสกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียนมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.546 ปัจจัยด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.195 และปัจจัยด้านผู้เรียน เท่ากับ 0.186 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.932 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 86.90 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งปัจจัยหลักที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้มากที่สุดคือปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา รองลงมาคือด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านนโยบาย ตามลำดับผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้อย่างครอบคลุมตัวแปรทำนายตามแนวคิดเส้นทางการนำผลการประเมินไปใช้และผลกระทบของการประเมินของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2552) ซึ่งนำไปใช้ในเชิงความคิด และ นำไปใช้เชิงปฏิบัติการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสงค์ ต่อโชติ พัทธี จันทรเพ็ง และ ภัทราวดี มากมี (2555) สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร มุฮาหมัดราฟิร มะเก็ง มุสลิม รอกา และซารี ลาเต๊ะ (2557) ปันดดา หัสปราบ (2557) พินดา วราสุนันท์ อัจศรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทร์ชูสกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านนโยบายของประเทศ ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านผู้สอนตามลำดับ (ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ และคณะ 2560; Callahan et al. 1995; มินตรา สิงห์นาค, 2552)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ระดับบุคคล

จากผลการวิจัยพบว่า การที่ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำให้ผลการสอบ O-NET ให้ได้คะแนนสูง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง ความรับผิดชอบและตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน ความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำข้อสอบแต่ละวิชาให้ได้คะแนนที่สูง และความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาตนเอง ควรให้ข้อมูลรายงานสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง และสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เสริมสร้างแรงจูงใจ ให้ความรู้กำลังใจและการเสริมแรงแก่นักเรียนโดยใช้ต้นแบบรุ่นพี่ และมีการแนะแนวการศึกษาต่อโดยนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ ส่งเสริมทักษะในการทำข้อสอบ O-NET โดยการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบเก่าและแบบฝึกหัดเพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบและใช้ประโยชน์ในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ระดับชั้นเรียน

ครูควรมีการวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามแผนผังการออกข้อสอบและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์จุดอ่อนและข้อบกพร่องของการทำข้อสอบ O-NET ของตัวชี้วัดตามแผนผังการออกข้อสอบ วางแผนและการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและตรงตามแผนผังการออกข้อสอบของ สทศ. มีการจัดการสอนเสริม การทบทวนเนื้อหาชั้น ป.4-ป.6 เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ หรืออาจใช้วิธีการติวข้อสอบร่วมด้วย เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ นอกจากนี้ ครูควรพัฒนาศักยภาพตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นผลลัพธ์และการคิดวิเคราะห์เพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบ และมีการจัดกระบวนการการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

3. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ในระดับโรงเรียน

โรงเรียนควรกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย การยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและร่วมรับผิดชอบ มีการกำหนดเป้าหมายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงาน และควรจัดประชุมชี้แจงและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีการประชุมครูแต่ละสายชั้น/สายงาน สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลสอบระดับชาติ (O-NET) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และมีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน การบริหารจัดการบุคลากรครูที่มีความเหมาะสม สนับสนุนงบประมาณ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีความพร้อม สร้างขวัญกำลังใจ และการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา การกำกับ

ติดตาม นิเทศการจัดการเรียนรู้และผลการพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องในรูปแบบกัลยาณมิตร และให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PDCA มีการสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุนผู้ปกครองในการกำกับ ดูแล ให้กำลังใจแก่บุตรหลานด้านการพัฒนาการเรียนรู้ เสริมสร้างความภาคภูมิใจของผู้ปกครองในความสำเร็จของบุตรหลาน

4. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่ควรนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากอาจเกิดผลกระทบเชิงลบมากกว่าผลกระทบเชิงบวกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่สามารถดำเนินการยกระดับคะแนนการสอบ O-NET ตามเป้าหมายที่กำหนด

5. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

5.1 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ควรจัดทำคู่มือตัวอย่างแบบทดสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดพร้อมวิธีการคิด เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนและเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีระดับความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน

5.2 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรวางแผนร่วมกันในการกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่างหน่วยงานในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และหน่วยงานประเมินผลการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ซึ่งเน้นคุณภาพของการจัดการศึกษา จึงควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของผู้เรียนด้านผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน

2. ควรมีการวิจัยผลกระทบจากการนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

เอกสารอ้างอิง

- กุลรติ พันธุ์เฉลิม. (2553). การวิเคราะห์มุมมองของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส และคณะ. (2563). ผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- ญาณิกา ลุนราศรี. (2557). ผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาต่างประเทศ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศน์ศิรินทร์ สว่างบุญ, สรัญญา จันทร์ชูสกุล และ พินดา วราสุนันท์. (2560). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 10(2), 2102-2116.
- ธัญญา เรืองแก้ว. (2550). การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สำคัญอย่างไร. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. 10(4), 78-79.
- ปนัดดา หัสปราบ. (2557). แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- ประสงค์ ต่อโชติ, พิชรี จันทร์เพ็ง และ ภัทราวดี มากมี. (2555). การพัฒนาโมเดลการวัดการนำผลการประเมินไปใช้: การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์เชิงสาเหตุทุกระดับ. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา*. 35(2), 48-60.
- พินดา วราสุนันท์, อัจฉรา ประเสริฐสิน และ สรัญญา จันทร์ชูสกุล. (2558). การพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. *วารสารบรรณศาสตร์ มศว*. 8(2), 79-81
- ภาคิณ ไชยวงศ์. (2561). ผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- มินตรา สิงหนาค. (2552). อิทธิพลของกระบวนการครอบครัว และตัวแปรส่งผ่านที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 134 ตอนพิเศษ 295 ง. หน้า 13-18.

- วิชัญ ทรัพย์สมบัติ. (2563). ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
<https://bet.obec.go.th/New2020/wp-content/uploads/2020/06/onet-p3m3m62562.pdf>
- วันดี สมมิตร. (2552). ผลกระทบของการสอบระดับชาติด้านพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูในเขตกรุงเทพมหานคร: การวิจัยแบบผสม. สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2564). ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร.
<https://data.bopp-obec.info/emis/index.php>.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555). รายงานประจำปี 2555 (1 ตุลาคม 2554 – 30 กันยายน 2555). พิมพ์ดี.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2557). วิเคราะห์สาเหตุคะแนนโอเน็ตตกต่ำ. ไทยรัฐออนไลน์.
<https://www.thairath.co.th/content/413042>
- สมพงษ์ จิตระดับ, สุอังคะวาทิน และ ชุตินา ชุมพงศ์. (2560). การศึกษาไทย กระบวนทัศน์ที่หลงทาง. (2560). มติชนออนไลน์. <https://www.matichon.co.th/news/783532>
- สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร. (2552). การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร, มูฮำหมัดราฟิร มะเก็ง, มุสลิม รอกา และ ชารี ลาเต๊ะ. (2557). การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2556). การวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: พหุกรณีศึกษาโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับดี. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- เอี่ยมพร หลินเจริญ, สิริศักดิ์ อาจวิชัย และ ภริภา จันทรอินทร์. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- Callahan, C.M., Tomlinson, C.A., Hunsaker, S. L., Bland, L.C., and Moon, T. (1995). Instrument and Evaluation Designs Uses in Gifted Programs. The National Research Center on the Talented, The University of Virginia.
- Morrow, P. M., and Wilson, R. C. (1961). Family relationship of bright high-achieving and under-achieving high school boy. *Child Development*. 32(3), 501-510.

Saito Y. (2006). Consequences of high stakes testing on the family and schools in Japan. *Kedi Journal of Educational Policy*. 3(1), 101-112.